

การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท*

Political conflict management in Chainat Province

ทัศนีย์ ปิ่นสวัสดิ์ (Tasanee Pinsawasdi)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท 2) ศึกษาสาเหตุความขัดแย้งทางการเมือง 3) ศึกษาการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองด้วยความร่วมมือของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม 4) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยเป็นการวิจัยแบบขั้นตอนเชิงสำรวจ (Explanatory Sequential Design) แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ช่วงแรกการวิจัยหลักเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อสำรวจหัวข้อการวิจัยและช่วงหลังเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อยืนยันผลสำรวจที่ได้เครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆ จำนวน 16 คน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนจากภาคประชาชนและตัวแทนจากภาคประชาสังคม โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) รวมถึงการจัดกิจกรรมสนทนาเรื่อง “สมานฉันท์ชาวชัยนาท” โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการสนทนาและมีการสังเกตการณ์อย่างไม่มีส่วนร่วม (Non-participation Observation) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมสนทนาเรื่อง “สมานฉันท์ชาวชัยนาท” รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์อย่างไม่มีส่วนร่วม (Non-participation Observation) มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการให้ความหมายและการตีความและนำข้อมูลมาตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ประกอบด้วยตรวจสอบด้านเอกสาร การตรวจสอบด้านบุคคลจากนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองรวมถึงการตรวจสอบจากผู้วิจัย เครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

* บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการนำไปประยุกต์ใช้
This article aims to disseminate research results and it benefits for the public and private sectors in applying.

** อาจารย์ทัศนีย์ ปิ่นสวัสดิ์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทบุรี . อีเมลล์
Tasanee.sk@gmail.com

Tasanee Pinsawasdi .Lecturer in Public Administration Faculty of Humanities and Social Sciences
Chandrakasem Rajabhat University

โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนแรก ทำการแบ่งกลุ่มชั้นเดียว (Custer Sampling) คือ แบ่งจังหวัดชัยนาทตามเขตการปกครอง แบ่งออกเป็น 8 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองชัยนาท อำเภอหันคา อำเภอวัดสิงห์ อำเภอเนินขาม อำเภอสรรคบุรี อำเภอมโนรมย์ อำเภอหนองมะโมง อำเภอสรรพยา และทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยเอารายชื่ออำเภอทั้งหมดมาทำการจับสลาก แบ่งจาก 8 อำเภอเหลือ 4 อำเภอ ขั้นตอนที่สอง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยเอารายชื่อตำบลทั้งหมดของแต่ละอำเภอมารวมมาทำการจับสลาก โดยทำการสุ่มตำบลของแต่ละอำเภอ จำนวน 2 ตำบล รวมทั้งสิ้น 8 ตำบล ขั้นตอนที่สาม ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non - Probability) โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 18-60 ปี อาศัยอยู่ใน 8 ตำบล ไม่น้อยกว่า 5 ปี ครूरวเรียนละ 1 คน โดยทำการสุ่มจนครบจำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ใช้อธิบายลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ระดับการเลือกแบบการจัดการความขัดแย้งโดยนำเสนอข้อมูลการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. เพื่อพรรณนาเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ประกอบด้วยข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง และสถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytic Statistic) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งในรูปแบบตารางไขว้ (Cross tabulation) ด้วยสถิติ Chi-Square ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามไปทดสอบความเชื่อมั่น (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น .79 ซึ่งถือว่าเป็นค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท มีดังนี้ ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งแบบประนีประนอมพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งแบบประนีประนอมพบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานภาพและตัวแปรระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งแบบประนีประนอมพบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) สาเหตุความขัดแย้งทางการเมืองมีสาเหตุเกิดจากความขัดแย้งด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านโครงสร้าง ด้านผลประโยชน์ และด้านวัฒนธรรม 3) การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองด้วยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน มีดังนี้ 1. การกระตุ้นความร่วมมือ โดยภาครัฐมีการสนับสนุนด้านบุคลากร งบประมาณ และข้อมูล 2. การสร้างกรอบความร่วมมือ โดยมีการระบุเป้าหมายทั้งระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว 3. การระดมความร่วมมือ โดยมีการบูรณาการความร่วมมือในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองผ่านการจัดกิจกรรมร่วมกันโดยอาศัยงานประเพณีวัฒนธรรมมาเป็นสิ่งจูงใจ ภาครัฐมีการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ ภาคประชาสังคมเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรมในการประชาสัมพันธ์ 4. การสนธิความร่วมมือ โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันในรูปแบบของการจัดระบบเครือข่าย และ 4) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง คือ ระบบการศึกษาที่มีได้ให้ ความสำคัญกับการส่งเสริมความรู้

ความเข้าใจด้านสันติวิธี การจัดการความขัดแย้ง และบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในระบบประชาธิปไตยให้กับประชาชน และวัฒนธรรมอุปถัมภ์ ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การใช้สันติวิธีในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง รับฟังความคิดเห็นต่างของทุกฝ่าย มีการจัดการสานเสวนาโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

คำสำคัญ: การจัดการ ความขัดแย้งทางการเมือง

Abstract

The objectives of this research were aimed to 1) study the factors that related to political conflict management in Chainat province 2) study causes of political conflict 3) Study the political conflict management through the cooperation of the government agency, the public sector, and the civil society sector 4) Study the problems and obstacles in the management of political conflict in Chainat province. A mixed methodology was used according to this research. The two stages of explanatory sequential design were analyzed in which the qualitative approach was used in the primary stage to investigate the title of the research and the quantitative approach was analyzed in the second stage to insist the findings. In-depth Interview was used to collect the related information. 16 key informants from districts were derived from purposive sampling. They were involved with the political conflict management in Chainat province, comprised of governor agent, local governor agent, local people agent, and civil society agent. The structured interview was employed, including Dialogues Conversations about “The Reconciliation of Chainat people.” The stakeholders were participated in this activity and employed non-participation observation. The content analysis was derived from the in-depth interview, structured interview, the Dialogues Conversations, and non-participation observation in order to define, interpret and triangulate from academics, experts, and related review literature in political conflict management.

The quantitative approaches were derived from questionnaires in which the probability sampling was employed by using multi-stage random sampling with the followings procedures: 1) Cluster sampling was used to divide govern areas in Chainat province into eight districts: Muang Chainat, Hanka, Watsing, Noenkham, Sankhaburi, Manorom, Nongmamong and Sapphaya District. Simple random sampling was used to select only four districts out of eight. 2) Simple random sampling was employed in order to select only two sub-districts from eight. 3) Non-probability was selected to collect demographic data by using purposive sampling to collect gender information with aged range between 18-60 years, who had been living in eight sub-districts for not less than five years. This random sampling was select one person in a household in order to gain the sample size of 400. Descriptive statistic was used to examine

the frequency, percentage, mean, standard deviation (S.D.) in order to describe general personal characteristics, the levels of conflict and opinions towards political conflict management. The analytic statistic was used to analyze the relationship between personal factors such as gender, age, educational background, status, occupation and length of living in the community and the conflict management model in cross-tabulation table which examined by Chi-square. The questionnaire was examined the reliability with similar sampling size by seeking out the correlation coefficient alpha (α -coefficient) of Cronbach's Alpha, in which the reliability was 0.79.

The findings of the study were as follows: 1) Factors that related to the political conflict in Chainat, as follows: the findings of the relationship between gender and model of compromising in conflict management was revealed that there was a statistically significant ($P < 0.05$). An analysis of the relationship between status and the length of living in the community with compromising in conflict management was revealed that there was no statistically significant ($P > 0.05$). 2) The causes of political conflict were information conflict, structural conflict, beneficial conflict, and cultural conflict. 3) The co-operation between the government sector, civil society and the people to: 3.1 encourage the co-operation by the government support in human resources, budget, and relevant information; 3.2 create a partnership by purposing short-term, middle-term and long-term target; 3.3 mobilize the co-operation by integrating collaboration in political conflict management through collective incentive cultural activities, moreover, the government provided the financial support, the civil society was the host in public relations; 3.4 to associate with the cooperation with the exchange of information among them through network. 4) the problems and obstacles in political conflict management in Chinat province was the education system was not provided the essential to promote the knowledge of peaceful, conflict management and the roles of citizens in a democracy to people and cultural patronage. The success factor was to use the peaceful method to resolve the conflict, listen to the opinions of all sides and provide the dialogues conversations that all parties are involved.

Keywords: Management, political conflict

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาวิกฤติการณ์ความขัดแย้งที่มีความซับซ้อนและมีความเป็นพลวัตสูงมากขึ้นเรื่อยๆ อันเกิดจากการสะสมของความรุนแรงเชิงโครงสร้างทางสังคม (Structural Violence) ที่กดขี่ และทำให้ผู้คนรู้สึกแปลกแยกแบ่งแยกคนในสังคมออกจากกัน ผสานกับความรุนแรงทางวัฒนธรรม (Cultural Conflict) ที่ให้ความชอบธรรมกับความรุนแรงเชิงโครงสร้างและความรุนแรงทางตรงแล้ว (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 2539:110) ความขัดแย้งในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ.2547-พ.ศ.2553 เกิดขึ้นในช่วงการเป็นนายกรัฐมนตรียี่สิบสอง ของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร จนถึงการเป็นนายกรัฐมนตรียี่สิบสาม ของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยมีประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองเกิดขึ้นอย่างชัดเจน อันเกิดจากการมีความคิดเห็นทางการเมือง ไม่ตรงกันส่งผลกระทบจากการเมืองระดับประเทศ สู่อำนาจท้องถิ่น ระดับนโยบาย และระดับบุคคล จนกลายเป็นปัญหาที่นอกเหนือจากความขัดแย้งทางการเมืองแล้ว ยังก่อให้เกิดความขัดแย้งด้านต่างๆที่เกิดขึ้นในประเทศไทยด้วย ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการใช้ประโยชน์พื้นที่สาธารณะ ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ ความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน และความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นกับพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากฐานข้อมูลความขัดแย้งของสถาบันพระปกเกล้า พบว่า จังหวัดชัยนาทได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งทางการเมืองระดับประเทศในช่วงปี พ.ศ.2547-พ.ศ.2553 ก่อให้เกิดความขัดแย้งในชุมชนระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน และความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นกับผู้ใหญ่บ้าน รวมถึงความขัดแย้งจากการคิดเห็นต่างทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดชัยนาท โดยมีการแบ่งฝ่ายของประชาชนในพื้นที่เป็นขั้วตรงข้ามที่มีความคิดเห็นต่างทางการเมือง แหล่งที่มา <http://kpi2.playwebagency.com> (ออนไลน์) ในกรณีตำบลหันคา อำเภอหันคาพบว่าเกิดปัญหา ความขัดแย้งของนักรบการเมืองท้องถิ่นกับผู้ใหญ่บ้านและประชาชน จนก่อให้เกิดการกระจายงบประมาณไม่เท่าเทียม ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายหรือโครงการต่างๆ ที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง จากตัวอย่างปัญหาข้างต้นจังหวัดชัยนาท มีแนวทางการจัดการความขัดแย้งที่น่าสนใจ คือมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความปรองดองในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง เช่น โครงการหมู่บ้านรักษาศีลสร้างความปลอดภัย มีการจัดตั้งศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป มีการจัดกิจกรรมสลายสี่เสือโดยการนำตัวแทนที่มีความเห็นต่างทางการเมืองจากสมาชิกคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือ กปปส. และสมาชิกกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ หรือ นปช. เข้าร่วมกิจกรรมสลายสี่เสือโดยการทำกิจกรรมร่วมกัน การจัดทำโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และการจัดทำหมู่บ้านสมานฉันท์ เพื่อยุติความขัดแย้งของคนในชาติภายในชุมชน ภายใต้ความร่วมมือของทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคมฯ จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาวิจัย “การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท” เพื่อนำผลการศึกษามาสร้างรูปแบบหรือแนวทางในการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชนและภาคประชาสังคม เพื่อนำไปสู่การสร้างสันติสุขและความปรองดองในระดับท้องถิ่น ในระดับนโยบาย และในระดับชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท
2. เพื่อศึกษาสาเหตุความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท
3. เพื่อศึกษาการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองด้วยความร่วมมือของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคมในจังหวัดชัยนาท
4. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความขัดแย้งความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดชัยนาท แยกเป็นชาย 161,029 คน หญิง 172,490 คนรวมทั้งสิ้น 333,519 คน โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนแรก ทำการแบ่งกลุ่มชั้นเดียว (Cluster Sampling) คือ แบ่งจังหวัดชัยนาทตามเขตการปกครอง แบ่งออกเป็น 8 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองชัยนาท อำเภอหันคา อำเภอวัดสิงห์ อำเภอเนินขาม อำเภอสรรคบุรี อำเภอมโนรมย์ อำเภอหนองมะโมง อำเภอสรรพยา และทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยเอารายชื่ออำเภอทั้งหมดมาทำการจับสลาก แบ่งจาก 8 อำเภอเหลือ 4 อำเภอ ขั้นตอนที่สอง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยเอารายชื่อตำบลทั้งหมดของแต่ละอำเภอมาทำการจับสลาก โดยทำการสุ่มตำบลของแต่ละอำเภอ จำนวน 2 ตำบล รวมทั้งสิ้น 8 ตำบล ขั้นตอนที่สาม ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability) โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 18-60 ปี อาศัยอยู่ใน 8 ตำบล ไม่น้อยกว่า 5 ปี ครวเรือนละ 1 คน โดยทำการสุ่มจนครบจำนวน 400 คน ผู้วิจัยมีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆ จำนวน 16 คน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนจากภาคประชาชนและตัวแทนจากภาคประชาสังคม โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) รวมถึงมีการจัดกิจกรรมสนทนาเรื่อง “สมานฉันท์ชาวชัยนาท” โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการสนทนาและมีการสังเกตการณ์อย่างไม่มีส่วนร่วม (Non-participation Observation) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมสนทนาเรื่อง “สมานฉันท์ชาวชัยนาท” รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์อย่างไม่มีส่วนร่วม (Non-participation Observation) มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการให้ความหมายและการตีความ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสาเหตุของความขัดแย้งทางการเมือง ประกอบด้วย ความขัดแย้งด้านโครงสร้าง ด้านผลประโยชน์ ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังทำการศึกษารูปแบบการจัดการความขัดแย้ง 5 รูปแบบ ประกอบด้วยการจัดการความขัดแย้งแบบผสมผสาน การจัดการความขัดแย้งแบบยอมตาม การจัดการความขัดแย้งแบบเอาชนะ การจัดการความขัดแย้งแบบหลีกเลี่ยง และการจัดการความขัดแย้งแบบประนีประนอม รวมถึงศึกษาปัญหาอุปสรรคและกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองด้วยความร่วมมือของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม และศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งความขัดแย้งทางการเมืองแบบประนีประนอมในจังหวัดชัยนาท

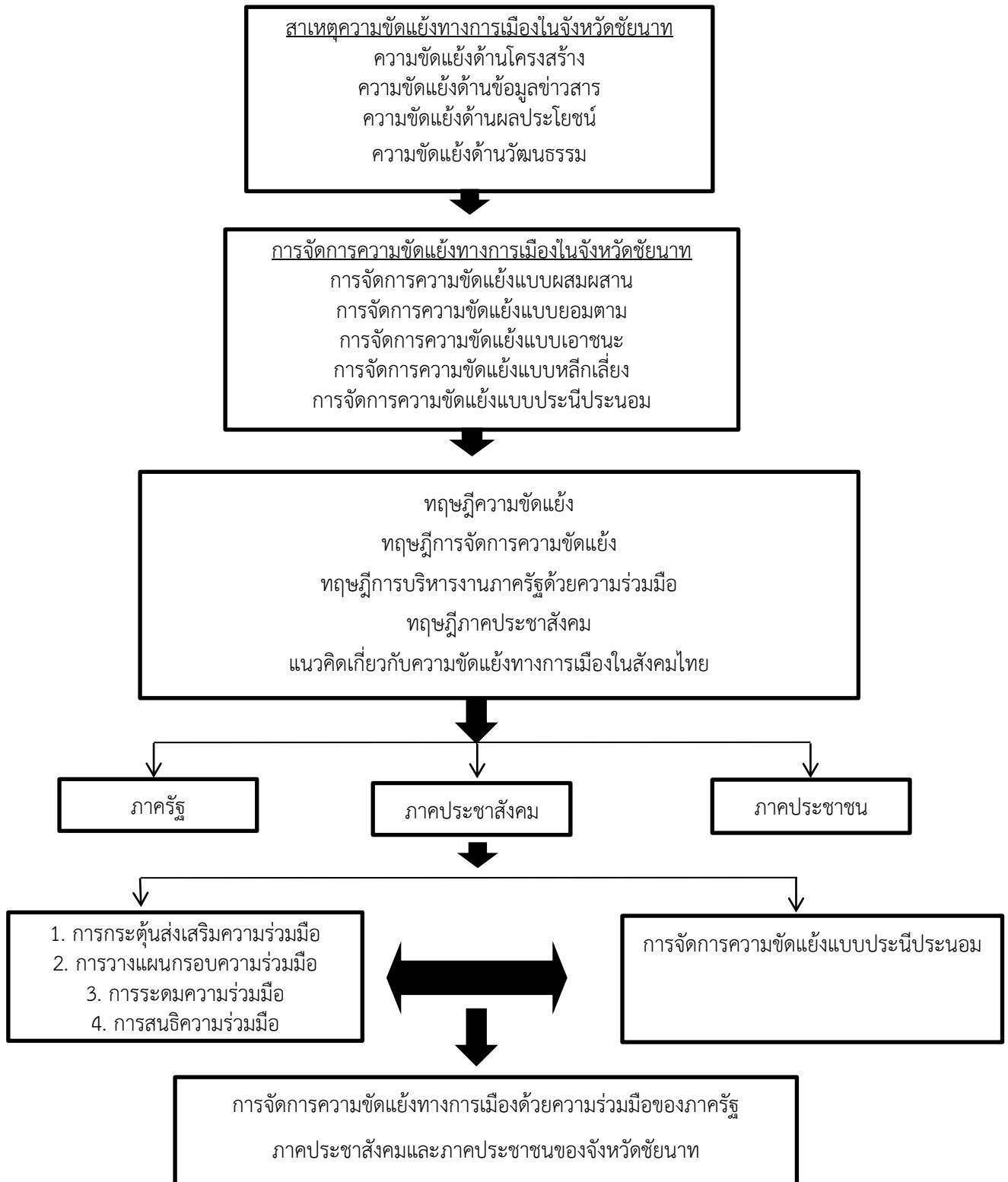
3. ขอบเขตด้านสถานที่

- 3.1 อำเภอสรรพยา ได้แก่ ตำบลสรรพยา ตำบลตลุก
- 3.2 อำเภอสรรคบุรี ได้แก่ ตำบลห้วยกรด ตำบลแพรกศรีราชา
- 3.3 อำเภอหันคา ได้แก่ ตำบลหันคา ตำบลเด่นใหญ่
- 3.4 อำเภอเนินขาม ได้แก่ ตำบลเนินขาม และตำบลกระบกเตี้ย

4. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตระยะเวลาการดำเนินงาน 1 ปี ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2558- เดือนธันวาคม 2559

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน(Mix Method Research) โดยเป็นการวิจัยแบบขั้นตอนเชิงสำรวจ (Explanatory Sequential Design) แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ช่วงแรกการวิจัยหลักเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research)เพื่อสำรวจหัวข้อการวิจัย และช่วงหลังเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research)เพื่อยืนยันผลสำรวจที่ได้เครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยวิธีเฉพาะเจาะจง(Purposive Sampling) ตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆจำนวน 16 คน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนจากภาคประชาชนและตัวแทนจากภาคประชาสังคม แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สาเหตุและลักษณะของความขัดแย้งทางการเมือง ตอนที่ 2 บทบาทของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคมในการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง ตอนที่ 3 การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองด้วยความร่วมมือของภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน ตอนที่ 4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จและอุปสรรคในการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง รวมถึงมีการจัดกิจกรรมสนทนา (Dialoged) เรื่อง “สมานฉันท์ชาวชัยนาท”โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการสนทนา ประกอบด้วย ตัวแทน หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ผู้นำท้องถิ่น ภาคประชาชน จำนวน 100 คน โดยการสนทนามีเนื้อหาการสนทนาเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรค และส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของจังหวัดชัยนาท ผู้วิจัยทำการการสังเกตการณ์อย่างไม่มีส่วนร่วม (Non-participation Observation) และทำการจดบันทึกข้อมูลด้วยแบบบันทึกภาคสนาม (Field Note) โดยจดรายละเอียดจากการพูดคุย สัมภาษณ์ และสังเกตการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงโดยอาศัยเครื่องมือและอุปกรณ์การสัมภาษณ์ เช่น เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป สมุดจดบันทึกประเด็นการสนทนา แผนที่หมู่บ้าน เป็นต้น

เครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีอายุระหว่าง 18-60 ปี ที่อาศัยอยู่ในชุมชน ไม่น้อยกว่า 5 ปี คราวเรือนละ 1 คน จำนวน 400 คน ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น(Probability Sampling) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนแรก ทำการแบ่งกลุ่มขั้นเดียว (Custer Sampling) คือ แบ่งจังหวัดชัยนาทตามเขตการปกครองแบ่งออกเป็น 8 อำเภอ และทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยเอารายชื่ออำเภอทั้งหมดมาทำการจับสลาก แบ่งจาก 8 อำเภอเหลือ 4 อำเภอ ขั้นตอนที่สอง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยเอารายชื่อตำบลทั้งหมดของแต่ละอำเภอมารandomize โดยทำการสุ่มตำบลของแต่ละอำเภอ จำนวน 2 ตำบล รวมทั้งสิ้น 8 ตำบล ขั้นตอนที่สาม ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non -Probability) โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 18-60 ปี อาศัยอยู่ใน 8 ตำบล ไม่น้อยกว่า 5 ปี คราวเรือนละ 1 คนโดยทำการสุ่มจนครบจำนวน 400 คน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่น้อยกว่า 5 ปี นั้นย่อมรับรู้ถึงสภาพปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองของชุมชนของตนเองเป็นอย่างดี ประกอบกับเป็นผู้มีบทบาท ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็น การเลือกตั้งการมีส่วนร่วมในการ

ตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ รวมถึงมีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง ในชุมชนของตนเองอย่างต่อเนื่อง แบบสอบถามสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท ประกอบด้วย ประกอบด้วย การจัดการความขัดแย้งแบบผสมผสาน แบบยอมตาม แบบเอาชนะ แบบหลีกเลี่ยงและแบบประนีประนอม โดยจัดลำดับคุณภาพตามแบบวัดของ ลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งเป็นการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การแบ่งระดับกลุ่มคะแนนเป็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1.สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ใช้อธิบายลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ระดับการเลือกแบบการจัดการความขัดแย้ง ประกอบด้วย การจัดการความขัดแย้งแบบผสมผสาน แบบยอมตาม แบบเอาชนะ แบบหลีกเลี่ยงและแบบประนีประนอมโดยนำเสนอข้อมูลการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. เพื่อพรรณนาเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา 2.สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytic Statistic) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งในรูปแบบตารางไขว้ (Cross tabulation) ด้วยสถิติ Chi-Square

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 1. ศึกษาเอกสารตำราทางวิชาการ แนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ภายใต้อำนาจหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามให้เนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์เสนอต่อที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม 3. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามด้วยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความถูกต้องเชิงทฤษฎี และนำมาหาค่า (Index of Item – Objective Congruence หรือ IOC) เพื่อพิจารณาปรับแก้ให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 5. นำแบบสอบถามที่ได้พิจารณาปรับแก้แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน 6. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าจำแนกรายข้อ (Item Analysis) ด้วยสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment correlation) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.79 ซึ่งถือว่าเป็นค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์จัดระเบียบลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อประมวลผลและทำการวิเคราะห์ทางสถิติ รวมถึงมีการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และนำข้อมูลจากการสังเกตการณ์อย่างไม่มีส่วนร่วม (Non-

participation Observation) จากการจัดกิจกรรมสานเสวนาเรื่อง “สมานฉันท์ชาวชัยนาท” มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการให้ความหมายและการตีความ และนำข้อมูลมาตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ประกอบด้วย การตรวจสอบด้านเอกสาร การตรวจสอบด้านบุคคลจากนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองรวมถึงการตรวจสอบจากผู้วิจัย

สรุปผลและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกใช้รูปแบบการจัดการความขัดแย้งแบบ ประนีประนอมมากที่สุดโดยมีจุดประสงค์เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาชนิดที่ไม่เป็นอุปสรรคและทั้งสองฝ่ายต่างก็ยอมรับได้ และผลความต้องการของตนเองและคู่กรณี ผลรวมการวิเคราะห์การจัดการความขัดแย้งทางการเมือง พบว่า รูปแบบจัดการความขัดแย้งที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือแบบประนีประนอม ร้อยละ 3.63 รองลงมาคือ แบบผสมผสาน ร้อยละ 3.62 แบบยอมตาม ร้อยละ 3.51 แบบหลีกเลี่ยง ร้อยละ 2.78 และน้อยที่สุดคือแบบเอาชนะร้อยละ 2.77 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท มีดังนี้ ผลการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งแบบประนีประนอม พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งแบบประนีประนอม พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานภาพและตัวแปรระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งแบบประนีประนอม พบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. สาเหตุของความขัดแย้งทางการเมืองเกิดจากความความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ ความขัดแย้งด้าน โครงสร้าง ความขัดแย้งด้านข้อมูลข่าวสาร และความขัดแย้งเชิงวัฒนธรรม โดยความขัดแย้งด้านข้อมูลข่าวสาร เกิดจากสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ไม่เข้าใจ และไม่ไว้วางใจกัน อันเกิดจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยต่างคนต่างคิดว่าความคิดเห็นของตนเองถูก และความคิดที่แตกต่างจากตนนั้นผิด ก่อให้เกิดจากการแบ่งแยก ข้างโดยกลุ่มการเมืองด้วยการยุยงประชาชนให้มีความเกลียดฝ่ายตรงข้าม โดยไม่นึกถึงผลประโยชน์ของ ประชาชน และสาเหตุความขัดแย้งทางการเมืองยังเกิดจากความขัดแย้งด้านผลประโยชน์อันเกิดจากการแข่งขัน กันเพื่อให้ได้สิ่งตอบแทน เช่น อำนาจ รางวัล และผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวมโดยการเมือง ในระดับท้องถิ่นมักมีการโต้เถียง ในประเด็นทางการเมืองเพื่อแสดงให้เห็นจุดยืนและความรู้ความสามารถของตน จนนำมาสู่ความขัดแย้ง ความขัดแย้งทางการเมืองยังเกิดจากความขัดแย้งทางวัฒนธรรมโดยมีวัฒนธรรมอุปถัมภ์ ที่แทรกซึมอยู่ในทุกภาคส่วนของสังคมก่อให้เกิดการช่วยเหลือพวกพ้องของตน และการทุจริตคอร์รัปชัน นอกจากนี้ความขัดแย้งด้านโครงสร้างยังเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นการ บริหารงานของภาครัฐแบบรวมศูนย์แต่กระจายกระจาย โครงสร้างอำนาจ ในการบริหารจัดการเศรษฐกิจและ สังคมขาดความสมดุล ประชาชนยังมีบทบาทจำกัด การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นยังล่าช้า เป้าหมายและการ ทำงานของภาคส่วนต่างๆของภาครัฐไม่มีความชัดเจนมีความทับซ้อนและมีการจัดทำนโยบายสาธารณะแบบ ประชาชนนิยมที่ก่อให้เกิดการพึ่งพารัฐของประชาชนที่มากเกินไปและเป็นการช่วยเหลือประชาชนในระยะสั้นเท่านั้น

ประชาชนถูกชักจูง โดยการใช้สื่อต่างๆโน้มน้าวใจประชาชนให้เป็นพวกเดียวกับตน ประชาชนถูกใช้เป็นเครื่องมือต่อสู้ทางการเมือง

3. การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองด้วยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน พบว่า ภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาสังคมของจังหวัดชัยนาทมียุทธศาสตร์ร่วมกันในการจัดการความขัดแย้งแบบสันติวิธี ทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยสร้างความร่วมมือร่วมกันในลักษณะของเครือข่าย นอกจากนี้ภาครัฐจะต้องมีบทบาทในการดำเนินนโยบายสาธารณะด้วยความเสมอภาค เท่าเทียมปราศจากการทุจริต คอร์รัปชัน ไม่เลือกปฏิบัติกับประชาชน และควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อรวบรวมองค์ความรู้รวมทั้งมีการถอดบทเรียนเกี่ยวกับผลกระทบของความขัดแย้งเพื่อเป็นฐานความรู้ในการจัดการความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน จะต้องมีบทบาทร่วมกันในการสร้างความร่วมมือเพื่อการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองโดยต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกัน และสมาชิกสามารถพบปะกันได้อย่างต่อเนื่อง มีอิสระในการดำเนินงานต่างๆ ร่วมกัน สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเคารพ ความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน ร่วมกันประชุม สานเสวนา หรือดำเนินกิจกรรมต่างๆเพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาและค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน รวมทั้งช่วยกันตัดสินใจและเคารพการตัดสินใจซึ่งกัน รวมทั้งมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาของสังคมและทำเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน จะต้องทำความเข้าใจร่วมกันและทำงานร่วมกันโดยมีการประชุมพูดคุยกันเพื่อหาทางออกของปัญหาที่เกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการจัดทำนโยบายสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยต้องอยู่บนเงื่อนไขของความเสมอภาคเท่าเทียม มีความยุติธรรม ผู้มีอำนาจต้องมีความเป็นกลางกับทุกคนขึ้นในสังคมไม่ว่าจะเป็น ชวนา พ่อค้า นักธุรกิจ นักการเมือง หรือแม้กระทั่งคนจน ทำให้ทุกคนได้สามารถพูดคุยกันแบบเสมอภาคและรับฟังเสียงข้างน้อย โดยการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองด้วยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน มีดังต่อไปนี้

3.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีการกระตุ้นส่งเสริมความร่วมมือให้ภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในการร่วมกันจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในจังหวัดชัยนาท โดยภาครัฐมีการสนับสนุนด้านบุคคลากร งบประมาณ และข้อมูล ดังนี้ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชัยนาท มีวิทยากรครู ก ที่ผ่านการฝึกอบรมมาทำหน้าที่ในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการความขัดแย้งให้กับประชาชนนอกจากนี้ยังมีตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ทำหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของแนวทางการดำเนินงานของปัญหาความขัดแย้งในชุมชนและบทบาทหน้าที่ของประชาชนที่มีต่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหาความรุนแรง รวมทั้งยังการสำรวจสถานการณ์ความรุนแรง การช่วยเหลือคุ้มครองผู้ถูกรังแกด้วยความรุนแรงและการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีของชุมชนผ่านการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่กระตุ้น ส่งเสริม และให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน เช่น การจัดงานวัด งานประเพณีต่างๆ ที่จะเป็นการกระตุ้นให้คนในชุมชนมีความร่วมมือกัน

3.2 การวางแผนกรอบความร่วมมือและระบุเป้าหมายในการจัดการความขัดแย้งของภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน มีดังนี้ การวางแผนกรอบความร่วมมือและระบุเป้าหมายในการจัดการความขัดแย้ง จะต้องมีการระบุเป้าหมายทั้งระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาวให้ชัดเจนต้องมีความทันสมัยเท่าทันต่อปัญหาและความต้องการของสังคม และเท่าทันต่อความเป็นพลวัตของสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมโดยการวางแผนกรอบความร่วมมือจะต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับประชาชนเป็นสำคัญ และข้าราชการจะต้องทำหน้าที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับประชาชนด้วยการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนอีกด้วย

3.3 การระดมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนในการจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อจัดการความขัดแย้งทางการเมือง โดยมีการบูรณาการความร่วมมือในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองผ่านการจัดกิจกรรมร่วมกันโดยอาศัยงานประเพณีวัฒนธรรมมาเป็นสิ่งจูงใจ รัฐมีการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ ภาคประชาสังคมเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรมสื่อสารและรณรงค์เพื่อสร้างความความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองให้กับประชาชนผ่านการประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายในทุกพื้นที่ของภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนและมีการสร้างกิจกรรมรณรงค์เพื่อจัดการความขัดแย้งร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 โครงการตำบลเข้มแข็งไร้ความรุนแรง กิจกรรมคืนความสุขให้คนในชาติด้วยกิจกรรมวิ่งตะขาบ โยนลูกโป่งละลายสีเสื้อสร้างความปรองดอง กิจกรรมชยันตภรณ์รักกันและการส่งเสริมให้มีการจัดเวทีสภาพลเมือง

3.4 การสนธิความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองพบว่ามีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง เช่น การศึกษาชุมชนต้นแบบที่มีศักยภาพในการจัดการความขัดแย้ง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันในรูปแบบของการจัดระบบเครือข่ายในการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง โดยการจัดระบบเครือข่ายจะเกิดขึ้นตั้งแต่กระบวนการ การสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชน และภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนผ่านการแสดงความคิดเห็น การพบปะพูดคุยปรึกษาหารือสอบถามความคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการกับสมาชิก โดยใช้เวทีการประชุมมีการกำหนดนัดหมายเชิญประชุม มีกระบวนการในการจัดทำประชาคมโดยให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ที่ตนเองมีส่วนได้ส่วนเสีย มีการจัดการอบรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกจากนี้เครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนยังมีการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์จังหวัดและภาครัฐยังมีศูนย์ดำรงธรรมทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการรับเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับความเดือดร้อนและปัญหาของประชาชน

4. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ดังนี้ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค คือ ระบบการศึกษาที่มีได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านสันติวิธี การจัดการความขัดแย้ง และบทบาทหน้าที่ของพลเมือง ในระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชน ประกอบกับวัฒนธรรมอุปถัมภ์ที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ และความคิดเห็นต่าง การเกิดอคติไม่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นหรือเหตุผลของผู้ที่คิดต่างจากตนการดำเนินนโยบายในการจัดการความขัดแย้งของภาครัฐที่ขาดความชัดเจน ขาดความเป็นรูปธรรมมิได้เป็นการแก้ปัญหาของความขัดแย้งที่ต้นเหตุอย่างแท้จริงและงบประมาณในการดำเนินการที่

ไม่เพียงพอ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การใช้สันติวิธีในการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยการรับฟังความคิดเห็นต่างของทุกฝ่าย ปราศจากอคติในการรับฟัง มีการจัดการสานเสวนาโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เพื่อร่วมกันสาเหตุของความขัดแย้ง และมีคนกลางเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ ภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนมีการบูรณาการร่วมกัน มีการใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา เพราะสามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกเพศ ทุกวัย และภาครัฐต้องสร้างความยุติธรรมให้เกิดความไว้วางใจในทุกภาคส่วนและต้องมีความเป็นธรรมในการดำเนินคดี นักการเมืองอย่างเป็นทางการไม่เป็นธรรมไม่มีการแบ่งฝ่ายและการเลือกปฏิบัติ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกใช้รูปแบบการจัดการความขัดแย้งแบบประนีประนอมมากที่สุดโดยมีจุดประสงค์เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาชนิดที่ไม่เป็นอุปสรรคและทั้งสองฝ่ายต่างก็ยอมรับได้ และผลการศึกษาความต้องการของตนเองและคู่กรณี ผลรวมการวิเคราะห์การจัดการความขัดแย้งทางการเมือง พบว่ารูปแบบจัดการความขัดแย้งที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือแบบประนีประนอม ร้อยละ 3.63 รองลงมาคือ แบบผสมผสาน ร้อยละ 3.62 แบบยอมตาม ร้อยละ 3.51 แบบหลีกเลี่ยง ร้อยละ 2.78 และน้อยที่สุดคือแบบเอาชนะร้อยละ 2.77 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราโมทย์ วริยะวงศ์ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับผู้นำท้องที่ ศึกษากรณีอำเภออย่างสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า วิธีจัดการความขัดแย้งส่วนใหญ่ใช้วิธีการประนีประนอมและสอดคล้องกับแนวคิดของ Kenneth W.Thomas and Ralph H.Kilman (1992) ที่กล่าวว่าจัดการความขัดแย้งแบบประนีประนอม (Compromising) มีวัตถุประสงค์เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาชนิดที่ไม่เป็นอุปสรรคและทั้งสองฝ่ายต่างก็ยอมรับได้เป็นบางส่วน โดยเป็นการแสวงหาการประนีประนอมยอมละเป้าหมายของตนบางส่วนและให้อีกฝ่ายละเป้าหมายบางส่วนเช่นเดียวกันเพื่อการหาข้อสรุปของความขัดแย้งของทั้งสองฝ่าย (Johnson D.W and Johnson R.T1987: 272) สอดคล้องกับความคิดเห็นของ Welch and Tulbert (2000) ได้กล่าวว่า การประนีประนอมก่อให้เกิดการเคารพความคิดใหม่และการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Simmel (1995: 107-121) ที่กล่าวว่า การประนีประนอมวิธีนี้ทั้งสองฝ่ายจะต้องตกลงที่จะแบ่งเหตุแห่งความขัดแย้งไม่มีฝ่ายใดชนะทั้งหมดหรือแพ้ทั้งหมดการประนีประนอมเป็นการคิดค้นที่ยิ่งใหญ่ที่สุดอย่างหนึ่งของมนุษย์เพราะช่วยให้ความขัดแย้งของมนุษย์สิ้นสุดลงก่อนที่จะเกิดสงครามหรือการใช้กำลัง

จากการศึกษาพบว่าความขัดแย้งทางการเมืองมีสาเหตุเกิดจากความขัดแย้งด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านโครงสร้าง ด้านผลประโยชน์ และด้านวัฒนธรรม โดยความขัดแย้งด้านข้อมูลข่าวสารเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ไม่เข้าใจ และไม่ไว้วางใจกัน อันเกิดจากความคิดเห็นที่แตกต่างกันโดยต่างคนต่างคิดว่าความคิดเห็นของตนเองถูก และความคิดที่แตกต่างจากตนนั้นผิด ก่อให้เกิดการสื่อสารที่ผิดพลาดและเกิดการแบ่งแยกข้าง สอดคล้องกับความคิดเห็นของ Alan C. Filley (1975: 4) ที่กล่าวว่า ความขัดแย้งเกิดจากการสื่อสารความหมายที่ผิดพลาดนำมาสู่การรับรู้ที่ผิดพลาดและเป็นการแยกแต่ละฝ่ายออกจากกัน โดยกลุ่มการเมืองด้วยการยุยงประชาชนให้มีความเกลียดฝ่ายตรงข้าม โดยไม่นึกถึงผลประโยชน์ของประชาชนโดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุดคือการเป็นรัฐบาล สอดคล้องกับความคิดเห็นของสมคิด บางโม (2545: 263) ที่กล่าวว่าสาเหตุของความ

ขัดแย้งมักเกิดจากความคิดเห็นและผลประโยชน์ที่ไม่เหมือนกัน อาจเกิดจากข้อมูล (Fact) การได้รับข้อมูลที่ไม่เหมือนกันหรือมาจากแหล่งข้อมูลแตกต่างกันค่านิยมและความเชื่อ (Value) การมีความเชื่อและค่านิยมแตกต่างกันเกิดจากการหล่อหลอมที่แตกต่างกันอันเกิดจากประเพณี ศาสนา เป็นต้น

สาเหตุของความขัดแย้งทางการเมืองยังเกิดจากความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ซึ่งเกิดจากการแข่งขันกันเพื่อให้ได้สิ่งตอบแทน เช่น อำนาจ รางวัล โดยความขัดแย้งทางการเมืองมีผู้ได้ผลประโยชน์และเสียผลประโยชน์ โดยมีการแบ่งผลประโยชน์ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน เช่น ในการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นระดับหมู่บ้าน ท้องถิ่น จนถึงระดับชาติ จะมีผู้ลงสมัครเลือกตั้งจากหลากหลายฝ่ายซึ่งก่อให้เกิดการแข่งขันกันเพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่งและอำนาจ นอกจากนี้ความขัดแย้งยังเป็นเรื่องของอำนาจโดยต้องเคารพผู้ที่มีอำนาจบารมีมากกว่า เพราะผู้มีอำนาจสามารถจัดการทรัพยากรหรือตั้งกฎเกณฑ์และกฎหมายเพื่อนำมาบังคับใช้ในสังคมได้ โดยความขัดแย้งทางการเมืองในระดับท้องถิ่นมักมีการโต้เถียงในประเด็นทางการเมืองเพื่อแสดงให้เห็นจุดยืนและความรู้ความสามารถของตนจนนำมาสู่ความขัดแย้งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Dahrendorf (1968) ที่กล่าวว่าความขัดแย้งเกิดจากการมีสิทธิในอำนาจทำให้เกิด 2 กลุ่มที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มที่สิทธิกับกลุ่มที่ไม่มีสิทธิทำให้สังคมเกิดกลุ่มที่ไม่สมบูรณ์ของทั้งสองฝ่ายที่ต่างมีผลประโยชน์แอบแฝง

นอกจากนี้ความขัดแย้งทางการเมืองยังมีสาเหตุความขัดแย้งเกิดจากความรุนแรงเชิงโครงสร้างทางสังคม (Structural Violence) หมายถึง สภาวะความรุนแรงอันเนื่องมาจากนโยบาย กฎหมาย กลไกทางการเมือง และกลไกทางเศรษฐกิจ ที่ไม่เป็นธรรม รวมถึงการรวมศูนย์อำนาจทั้งในทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ทำให้ประชาชนทั่วไป หรือประชาชนบางกลุ่มบางพื้นที่ “ถูกทำร้าย” ด้วยการลิดรอนสิทธิเลือกปฏิบัติ เอารัดเบียด ถูกกดขี่ ทำให้ผู้คนรู้สึกแปลกแยกแบ่งแยกคนในสังคมออกจากกันและถูกกีดกันจากการเข้าถึงทรัพยากร และปัจจัยการดำรงชีพ ส่งผลให้ตกอยู่ในความยากจน ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน เกิดการแบ่งแยกทางชนชั้นระหว่างคนจนกับคนรวย การแบ่งแยกระหว่างคนชนบทกับคนเมือง ปัญหาความยากจน ปัญหาทางการศึกษา และเกิดความขัดแย้งในสังคม สอดคล้องกับผาสุก พงษ์ไพจิตร (2557) ที่กล่าวว่ากล่าวว่าการเมืองกับสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปได้ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนซึ่งที่มีผลต่อสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประชาชน ดังนั้นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงควรมีการจัดสรรงบประมาณที่เป็นธรรม ลดปัญหาการคอร์รัปชัน ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาให้มีความเสมอภาคและทั่วถึงมากขึ้น นอกจากนี้ความขัดแย้งทางการเมืองยังมีสาเหตุเกิดจากความขัดแย้งทางวัฒนธรรม (Cultural Violence) ซึ่งเป็นความรุนแรงอันเนื่องจากระบบความเชื่อ วิถีชีวิต แนวปฏิบัติ ที่ฝังแน่นอยู่ในวัฒนธรรมและสืบทอดมายาวนาน เช่น ศาสนา ขนบประเพณีและอุดมคติของสังคม เช่น วัฒนธรรมอุปถัมภ์ที่แทรกซึมอยู่ในทุกภาคส่วนของสังคมก่อให้เกิดการช่วยเหลือพวกพ้องของตนและการทุจริตคอร์รัปชัน นักการเมืองมีปัญหาด้านคุณธรรม ยังมีโอกาสก้าวเข้าสู่อำนาจบริหารและอำนาจนิติบัญญัติ โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งจากระบบอุปถัมภ์ นอกจากนี้ ผู้ดำรงตำแหน่งบางคนใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่โดยยึดความสัมพันธ์ส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวม ทำให้ขาดความเสมอภาค ขาดความโปร่งใส และเป็นไปตามความเห็นส่วนบุคคล ซึ่งก่อให้เกิดผลที่ไม่เอื้อต่อการสร้างธรรมาภิบาลที่รุนแรงกว้างขวางและเป็นจุดเริ่มต้นของความขัดแย้งรุนแรง (จากวิสัยทัศน์ 2570 สู่แผนฯ 11: 180-183) สอดคล้องกับความคิดเห็นของพิชาย รัตนดิลล ญ ภูเก็ด (2552)

กล่าวว่า ความขัดแย้งทางการเมืองเกิดจากการต่อสู้ระหว่างอุดมการณ์ทางการเมือง โดยอุดมการณ์อุปถัมภ์นิยม (Clientelism) เป็นอุดมการณ์หลักที่ครอบงำสังคมการเมืองไทยมาอย่างยาวนานโดยในระยะหลังความเข้มข้นของอุดมการณ์นี้ลดลงในกลุ่มคนชั้นกลางแต่ยังคงมีความเข้มข้นในกลุ่มชนชั้นล่าง และชนชั้นนำทางการเมือง ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นโดยอาศัยอุดมการณ์อุปถัมภ์เป็นกลไกในการสร้างเครือข่ายห้วคະແນและจัดตั้งมวลชนไทยในชนบทให้มาสนับสนุนตัวเอง เมื่อเกิดกรณีการต่อสู้ทางการเมืองทั้งในเรื่องการเลือกตั้ง และการชุมนุมประท้วง อุดมการณ์นี้แทรกซึมอยู่ในทุกพรรคการเมือง โดยจะมีมากในพรรคที่ถูกจัดตั้งโดยกลุ่มอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอดคล้องกับแนวคิดของ วันชัย วัฒนศัพท์ (2547: 11) ที่กล่าวว่าความขัดแย้งด้านวัฒนธรรม (Cultural Conflict) เป็นปัญหาที่เกิดจากความเชื่อ อันเกิดจากความแตกต่างของการอบรมเลี้ยงดู วัฒนธรรมนิยมประเพณี เป็นต้นโดยสาเหตุที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมือง

ผลการศึกษาการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองด้วยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน พบว่า ภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน จะต้องทำความเข้าใจร่วมกันและทำงานร่วมกันโดยมีการประชุมพูดคุยกันเพื่อหาทางออกของปัญหาที่เกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการจัดทำนโยบายสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยต้องอยู่บนเงื่อนไขของความเสมอภาค เท่าเทียม มีความยุติธรรม ผู้มีอำนาจต้องมีความเป็นกลางกับทุกชนชั้นไม่ว่าจะเป็น ชาวนา พ่อค้า นักธุรกิจ นักการเมือง หรือแม้กระทั่งคนจน ทำให้ทุกคนได้สามารถพูดคุยกันแบบเสมอภาคและรับฟังเสียงข้างน้อย โดยการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองด้วยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน มีดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการกระตุ้นส่งเสริมความร่วมมือให้ภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในการร่วมกันจัดการความขัดแย้งทางการเมือง โดยภาครัฐมีการสนับสนุนด้านบุคลากร งบประมาณ และข้อมูล มีดังนี้ พัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชัยนาท มีวิทยากรครู ก ที่ผ่านการฝึกอบรมมาทำหน้าที่ในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการความขัดแย้งให้กับประชาชน นอกจากนี้ยังมีตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ทำหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของแนวทางการดำเนินงานของปัญหาความขัดแย้งในชุมชน และบทบาทหน้าที่ของประชาชนที่มีต่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข ปัญหาความรุนแรง รวมทั้งยังการสำรวจสถานการณ์ความรุนแรง การช่วยเหลือคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงและการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีของชุมชนผ่านการจัดกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Peter Smith Ring และ Van De Ven ที่กล่าวว่ากระบวนการกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ(Activation) จะเกิดขึ้น จำเป็นต้องมีการสรรหาบุคคลที่เหมาะสมและทรัพยากรที่จำเป็นต่อการบรรลุเป้าหมายของการดำเนินงาน โดยจะต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่กระตุ้น ส่งเสริม และให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชน เช่น การจัดงานวัด งานประเพณีต่างๆ ที่จะเป็นการกระตุ้นให้คนในชุมชนมีความร่วมมือกันในการสร้างความสมานฉันท์ที่เกิดขึ้นในชุมชนและร่วมกันในการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

2. การวางแผนกรอบความร่วมมือระหว่างรัฐบาลในการจัดการความขัดแย้งของภาครัฐภาคประชาสังคมและภาคประชาชน มีการระบุเป้าหมายทั้งระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาวให้ชัดเจนต้องมีความทันสมัยเท่าทันต่อปัญหาและความต้องการของสังคม และเท่าทันต่อความเป็นพลวัตของสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมโดยการวางแผนกรอบความร่วมมือจะต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับประชาชนเป็นสำคัญและข้าราชการจะต้องทำหน้าที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับประชาชนด้วยการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนอีกด้วยสอดคล้องกับแนวคิดของ ทองใบ สุชาติ (2545: 163) ที่กล่าวว่าการจัดการความขัดแย้งที่มีประสิทธิภาพต้องมีการยึดภารกิจและเป้าหมายหลักร่วมกัน สมาชิกทุกระดับในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร ย่อมจะนำมาซึ่งการตระหนักซึ่งความสำคัญของตนที่มีต่อองค์กรและความเป็นเอกภาพในองค์กร

3. การระดมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนในการจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อจัดการความขัดแย้งทางการเมือง โดยมีการบูรณาการความร่วมมือในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองผ่านการจัดกิจกรรมร่วมกันโดยอาศัยงานประเพณีวัฒนธรรมมาเป็นสิ่งจูงใจ รัฐมีการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ ภาคประชาสังคมเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรมสื่อสารและรณรงค์เพื่อสร้างความความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองให้กับประชาชนผ่านการประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายทุกพื้นที่ของภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนและมีการสร้างกิจกรรมรณรงค์เพื่อจัดการความขัดแย้งร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 โครงการตำบลเข้มแข็งไร้ความรุนแรง กิจกรรมคืนความสุขให้คนในชาติด้วยกิจกรรมวิ่งตะขาบ โยนลูกโป่งละลายสีเสื้อสร้างความปรองดอง กิจกรรมชยันตภักดิ์รักกันและการส่งเสริมให้มีการจัดเวทีสภาพเมือง จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าการระดมความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคมนั้นมีลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ สอดคล้องกับแนวคิดของ Robert Agranoff & Mitchael McGuire (2003: 68-85) ได้อธิบายถึงกิจกรรมในการกระตุ้นส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และประชาสังคม ไว้โดยแบ่งกิจกรรมตามบริบทที่สำคัญออกเป็น 2 บริบทที่สำคัญ ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมในแนวตั้ง (Vertical Environment) สภาพแวดล้อมในแนวนอน (Horizontal Environment) โดยทั้ง 2 บริบทสามารถ จำแนกเป็นกิจกรรมความร่วมมือ กิจกรรมความร่วมมือแนวนอน (Horizontal Collaborative Activities) ประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย และแผนกลยุทธ์ร่วมกัน (Policymaking and Strategy Making) เป็นกิจกรรมที่อาจอยู่ในรูปของความสัมพันธ์แบบเป็นทางการและความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ เช่นการรวมกลุ่มเพื่อร่วมแข่งขัน การตัดสินใจในด้านต่างๆ ทั้งนี้กิจกรรมดังกล่าวเป็นวิธีการผนวกเอาองค์การต่างๆ เข้าร่วมกระบวนการตัดสินใจเพื่อก่อให้เกิดเป้าหมายที่สอดคล้องกัน

4. การสนธิความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองพบว่าการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนในการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง เช่น การศึกษาชุมชนต้นแบบ ภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันในรูปแบบของการจัดระบบเครือข่ายในการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง โดยการจัดระบบเครือข่ายในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองจะเกิดขึ้นตั้งแต่กระบวนการการสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชน ผ่านการแสดงความคิดเห็น การพบปะพูดคุยปรึกษาหารือสอบถามความคิดเห็น

อย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการกับสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นการปรึกษาหารืออย่างเป็นทางการโดยใช้เวที การประชุม มีการกำหนดนัดหมายเชิญประชุม มีกระบวนการในการจัดทำประชาคมโดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ที่ตนเองมีส่วนได้ส่วนเสียการเข้าร่วมอบรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกจากนี้เครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนยังมีการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์จังหวัดและภาครัฐยังมีศูนย์ดำรงธรรมทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการรับเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับความเดือดร้อนและปัญหาของประชาชนสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Welch and Tulbert (2000) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบของความร่วมมือ ควรประกอบด้วย การแก้ปัญหาที่มีการระบุความต้องการ ความจำเป็น การระดมสมองร่วมกันของสมาชิก

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรครวมถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค คือ ระบบการศึกษาที่มีได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ด้านสันติวิธี การจัดการความขัดแย้ง และบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชน ประกอบกับวัฒนธรรมอุปถัมภ์ที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติ และความคิดเห็นต่างการเกิดอคติไม่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นหรือเหตุผลของผู้ที่คิดต่างจากตน การดำเนินนโยบายในการจัดการความขัดแย้งของภาครัฐที่ขาดความชัดเจน ขาดความเป็นรูปธรรมมิได้เป็นการแก้ปัญหาของความขัดแย้งที่ต้นเหตุอย่างแท้จริงและงบประมาณในการดำเนินการที่ไม่เพียงพอ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การใช้สันติวิธีในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยการรับฟังความคิดเห็นต่างของทุกฝ่าย ปราศจากอคติในการรับฟัง มีการจัดการสานเสวนาโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเพื่อร่วมกันสาเหตุของความขัดแย้ง และมีคนกลางเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ ภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มีการบูรณาการร่วมกัน มีการใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาเพราะสามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกเพศ ทุกวัย ภาครัฐต้องสร้างความยุติธรรมให้เกิดความไว้วางใจในทุกภาคส่วนและต้องมีความเป็นธรรมในการดำเนินคตินักการเมืองอย่างเป็นทางการเป็นธรรมไม่มีการแบ่งฝ่ายและการเลือกปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าสาเหตุความขัดแย้งทางการเมืองมีสาเหตุเกิดจากความขัดแย้งด้านข้อมูล ข่าวสาร ด้านโครงสร้าง ด้านผลประโยชน์ และด้านวัฒนธรรม การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองด้วยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน มีดังนี้ 1. การกระตุ้นความร่วมมือโดยภาครัฐมีการสนับสนุนด้านบุคลากร งบประมาณ และข้อมูล 2. การสร้างกรอบความร่วมมือ โดยมีการระบุเป้าหมายทั้งระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว 3. การระดมความร่วมมือ โดยมีการบูรณาการความร่วมมือในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองผ่านการจัดกิจกรรมร่วมกันโดยอาศัยงานประเพณีวัฒนธรรมมาเป็นสิ่งจูงใจ รัฐมีการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ ภาคประชาสังคมเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรมในการประชาสัมพันธ์ 4. การสนธิความร่วมมือ โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันในรูปแบบของการจัดระบบเครือข่าย ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง คือ ระบบการศึกษาที่มีได้ให้ ความสำคัญกับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านสันติวิธี การจัดการความขัดแย้ง และบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้กับ

ประชาชน และวัฒนธรรมอุปถัมภ์ ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การใช้สันติวิธีในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง รับฟังความคิดเห็นต่างของทุกฝ่าย มีการจัดการสานเสวนาโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ดังนั้น ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐบาล กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมกันในการจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจกับประชาชน รวมถึงตัวแทนจากทุกภาคส่วนของสังคมผ่านการจัดทำแผ่นพับ หนังสือพิมพ์ สื่อตามสายและวารสารประจำท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในชุมชนโดยสันติวิธี และควรมีการเปิดเวทีสาธารณะในการเสวนาเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาควิชาการ ในการร่วมกันพิจารณา อภิปราย และนำเสนอแนวทางการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในชุมชนโดยสันติวิธี นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ประกอบด้วยภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาควิชาการ และนำตัวชี้วัดมาใช้ประเมินผลกระบวนการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง ด้วยความร่วมมือระหว่างชุมชนที่มีบริบทแตกต่างกันในประเทศเพื่อนามาสร้างเป็นรูปแบบในการจัดการความขัดแย้งอย่างยั่งยืนของประเทศไทย และควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการถอดบทเรียนชุมชนต้นแบบที่มีศักยภาพในการจัดการความขัดแย้งด้วยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กอบกุล วิศิษฐ์สรศักดิ์.(2560).การจัดการความขัดแย้งในงานพัฒนาชุมชน. วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ.ปีที่ 10 ฉบับ ที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2560) หน้าที่ 1,687-1,700
- จากวิสัยทัศน์ 2570 สู่แผนฯ 11.(2552).เอกสารประชุมประจำปีของสศช. สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ฉัตรทิพย์ ชัยฉกรรจ์.(2560).การจัดการปกครองแบบประสานความร่วมมือ (collaborative governance) : แนวคิด วรรณกรรมคัตสรร และคำสำคัญ.วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ .ปีที่ 10 ฉบับ ที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2560).หน้าที่ 286-298
- ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. (2539). **ทฤษฎีสันติภาพ พิจารณาจากบทเรียนของทฤษฎีสงครามในสันติทฤษฎีวิธีวัฒนธรรม**. โกมลคิมทอง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โกมลคิมทอง.
- ฐานข้อมูลความขัดแย้งสถาบันพระปกเกล้า.เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ.2558.จาก <http://kpi2.playwebagency.com>
- ทองใบ สุดซารี. (2545). **ทฤษฎีองค์การ: วิเคราะห์แนวความคิด ทฤษฎีและการประยุกต์**. สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2557). **สู่สังคมเสมอหน้า**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน
- พิชาย รัตนดิถก ณ ภูเก็ต. (2552). **อนาคตการเมืองไทยท่ามกลางความขัดแย้ง**.เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม2559 จาก <http://meeboard.com/view.aspMuser=liwliw&groupid=2&rid=31&qid=5>.
- ปราโมทย์ รวิยะวงศ์. (2554). **ปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับผู้นำท้องที่ ศึกษากรณีอำเภออย่างสี่ราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม**. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2547). **ความขัดแย้งหลักการและเครื่องมือแก้ปัญหา**. ศูนย์สันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า. นนทบุรี
- สมคิด บางโม. (2545). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิทย์พัฒน์.

ภาษาต่างประเทศ

- Agranoff, Robert and McGuire, Michael. (2003). **Collaborative public management: New strategies for local governments**. Washington, D.C.: Georgetown University Press.
- Agranoff, Robert. (2006). “**Inside collaborative network: Ten lessons for public managers.**” **Public administration review** (December 2006)
- Alan C. Filley. Scott, Foresman. (1975). **Interpersonal Conflict Resolution**. Front Cover., Jan 1, - Social Science
- Dahrendorf. (1968). **Essays in the theory of society**. Stanford, CA : Stanford University Press.
- Johnson, D.W & Johnson, R.T. (1987). **Cooperation and Competition : Theory and Research**. Edina ,MN:Interaction Book
- _____. (1994). **Joining together : group Theory and group skills**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Kenneth W.Thomas and Ralph H. Killmann. (1992). **Conflict and Conflict Management: Reflections and Update**. *Journal of Organizational Behavior*, Vol. 13
- Ring, Peter Smith and Van de Ven, Andrew H. (1994). Cite in Thomson, Ann Marie. 2006. **Collaboration Processes: Inside the Black Box**.*Public Administration Review*. (December 2006) Special issue: 20-32.
- Simmel, Georg. (1995). **Conflict and The Wed of Group Affiliations**. Illinois: Free Press.
- Welch, M., & Tulbert, B. (2000). **Practitioners’ perspectives of collaboration: A social validation and factor analysis**. *Journal of Educational & Psychological Consultation*